

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa
HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania
XIII w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

TARGOWICA

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna
województwo dolnośląskie

powiat ząbkowicki

gmina Ciepłowody

6. Współrzędne geograficzne

50° 40' 57.563" N 16° 57' 43.923" E

7. Użytkowanie obecne

rolnictwo, mieszkalne

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa:

Wzmiankowana w źródłach m.in. jako: Targowicz (1353 r.), Targewicz (1354 r.), Tarckwitz (1726 r.). Od 1947 r. Targowica.

Historia:

Pierwsza wzmianka o Targowicy pochodzi z XIII w., jednakże osadnictwo na tych terenach istniało już wcześniej. Na terenie wsi odkryty zostały ślady osady z okresu wpływów rzymskich. Możliwe, że na wieś w dzisiejszym kształcie składały się 2 lub osiedla. Jeszcze w okresie średniowiecza obszar dzisiejszej wsi został podzielony na 3 części, których właścicielami był klasztor cystersów w Henrykowie, majątek w Witoszowicach oraz August von Targowiz. Ostatecznie spzedeł on swoją część opatowi Henrykowskiemu. Klasztor nabył później również Witoszowice, w związku z czym przez pewien czas był jej wyłącznym właścicielem. Po sekularyzacji majątku klasztoru główną część wsi nabyła Fryderyka Luiza Wilhelmina von Hohenzollern. Majątek w części północnej wsi został zaś nabyty przez Augusta von Langenau. W majątku powstał niewielki dwór oraz rozwiął się folwark. Na początku XX w. przez wieś przeprowadzono linię kolejową oraz zbudowano stację. Po 1945 r. Targowica zachowała swój rolniczy charakter.

Charakterystyka zabytku:

Targowica posiada obecnie nieregularny układ zbliżony do wielodrożnicy. Wyraźnie widoczny jest tutaj dawny podział wsi na osiedle oraz folwark. Część południowa zbliżona jest kształtem do ulicówki, folwark na północy to zaś zabudowa zagrodowa. Na obszarze dawnego majątku znajdują się zabudowania gospodarcze oraz niewielki dwór z XIX w.

Zagrożenia i postulaty konserwatorskie:

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowane zastępowanie historycznej zabudowy współczesnymi obiektami, które swoją formą, wymiarami, materiałami lub stylistyką kontrastować z tradycyjną zabudową historycznej. Należy objąć indywidualną ochroną konserwatorską najbardziej wartościowe elementy zabudowy, a nową zabudowę kształtować jako nawiązującą do tradycyjnej zabudowy z regionu Przedgórze Sudeckiego. Należy zachować czytelność układu przestrzennego dawnego majątku wraz z folwarkiem.

Bibliografia:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
 - Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
 - Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Brieg 1789.
 - *Słownik geografii turystycznej Sudetów, Wzgórze Niemczańsko-Strzezińskie*, Marek Staffa red., Wrocław, 1993.
- Kartografia:**
- *Messsischblatt, 1: 25 000, 5367 Lauenbrunn*, 1937.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)
Jędrzej Musiał, wrzesień 2022 r.